

Előfizetési feltételek:

Egész évre ..... 6 ft. —
Fél évre ..... 3 ft. —
Évnyelvre ..... 1 ft. 50 kr.
Előfizetni lehet, csupán a kiadó hivatalban B.-Gyarmaton.
A lap szellemi részére s a nyiltérré vonatkozó minden költsémeinek a szerkesztő felelős.

NÓGRÁDI LAPOK

Hirdetések díja:

Öt hasábos petit sor ..... 5 kr
Bélyeg minden betűtáblánál ..... 20 kr
Nyilt tér garmond sora ..... 20 kr
Hirdetéseket felvesz a kiadó. Nagyobb és többesüri hirdetések jutányosan eszközöltetnek.
Előfizetési pénsek, reklamációk és hirdetések a kiadóhoz intézendők.

politikai, társadalmi és közgazdasági hetilap.

B.-Gyarmat 1874. aug. haván.

A hangzatos, nagyhangú jelszavak korát éljük. A népboldogítók száma gombamódrára nő annyira, hogy a nyomor és szükséglet legalább az emberek ajkán maholnap csak névről ismerjük. Ha már valaki a számtani műveletekből tudta a „kétszer kettőt“, azonnal felcsap államgazdának s fura, gyártja a pénzügyi művelés titkos rugóit a fennhangon hirdeti és kínálhatja boldogító tervezeit boldognak, boldogtalannak egyaránt.

Meg kell vallani, hogy korunk a találmányoknak gazdag korszaka.

Az anyagi és szellemi téren egymást érik, a többé-kevésbé üdvös és hasznos fölfedezések hosszú sora.

Legnagyobb tért foglalt el azonban a részvénytársulatok eszméje. A segélyezési és biztosítási intézmények oly nagy mérvben szaporodnak az emberi társadalom minden rétegében, hogy maholnap megkülönbözteti az ügyünk száma a biztosítókat, a pénzügyi intézeteket a kölcsönzőket.

Nagyon természetes, hogy ily körülmények közt, csakis az emberi leleményesség, ravaszság és felfutás azok, amelyek segélyével az a sok részvénytársulat úgy ahogy fennáll.

Igaz, hogy az emberek nyereségvágya a könnyen és gyorsan meggazdagodás reménye is igen sok stock-fischt bajt a részvénytársulatok ügyesen szőtt hálójába; a legnagyobb bűn azonban mindig a részvénytársulat alapítóit terheli.

Azt hirdetik ama társulatok, hogy ők csak a közérdeknek kívánnak hasznos szolgálatot tenni vállalatukkal és műveleteikkel. Tulajdonképpen pedig a magán, vagyis a sajátérdek vezet és irányozza lépéseiket.

A magánérdek az, amely a legszilárdabb és solidabb alapokra fektetett részvény-társulatokat is megbuktatja: aláásván érdekbiztonságát.

Vannak részvényes tagok, akik a valóságos helyzetbe jutott társulat zavarából, tőkét csinálnak s a tönkrement társulat összeomlott falaiból új, díszes kastélyt építenek maguknak.

Nem egyszer megtörtént már, hogy a bukott részvényes társulat tagja is versenyző társ ugyanazon társulat ellen, amennyiben egy másik társulatnak szintén tagja s mint ilyen a bukófélben levő, vagy más megbukott társulat állásáról biztos tudomást bírván, igen előnyösen érvényesítheti azt saját javára s a bukott társulat kárára.

Nem tartozik a ritkaságok közé az sem, hogy a tehetősebb üzérek a legravaszabb kiszámításal indítanak meg egy-egy ily vállalatot és pedig

mesés sikerrel. Az elsőbbségi részvények nagyobb része ugyanis az alapító tagok kezei közt lévő, minden ügyességeket felhasználják, hogy a részvények ára folyvást emelkedésben legyen. Ezt pedig úgy eszközölik, hogy a részvényeket saját embelekkel vásároltatják meg, a közgyűléseken gazdag jövedelemről jelentenek s mi természetesebb, mint az, hogy a papírok egymásután kelnek; az alapítók pedig zsebre rakják a hasznot s önelégülten nevetnek az emberek ostoba hiszékenysége fölött.

De ki tudná elmondani azon módok és eszközök neveit, amelyek segélyével a börze emberei egymást, leginkább pedig a járatlan és könnyen hívó népet szédítik és csalják!

Az ily lelkotlen spekulációk teremtették és iktatták a szótárba a szavakat, melyek annyi családot döntött már a megsemmisülés mélységébe, — a szédelgést. E szóval gazdagabb lett a szótár a nyomorultabb a társadalom.

A szédelgés emberoi mozgásba hoznak minden bűnös eszközt és módot, amelyek őkét ezéjükhez vezérelhetik. Szerepe van a szédelgésnél: a csalásnak, hazugságnak, rábeszélésnek, ravaszságnak, ámitásnak, csalárságnak a törvénykijátszásnak, lélekvasárlásnak sat.

Tudjuk a részvénytársulatok természetéből, hogy a legszigorúbb óvó rendszabályokat is kijátszák a szédelgés emberei.

Ha bizonyos kétes jellemű egyének eltiltatnak a társulatba lépéstől s az abbani részvételtől: vesznek nevet; ha az alapítók önkénykedését akarják korlátozni: keresnek szegény részvényest, aki eladja szavazatát; az ellenőrködést kijátszák, két könyvet, titkot és nyilvánosat vezetvén.

Hiába való minden rendszabály és ellenőrködés; hiába való a legüdvösebb törvények.

A szédelgők mesterfogásaiknak egyik legerősebb oldala a törvények kijátszása, mit egész rendszerrel üzenek.

A törvényhozásnak első helyen meg kellene küzdeni ama felfutás ravaszsággal, melyet a szédelgők már a legmagasabb fokra vittek. Le kellene továbbá győzni az emberek ostobaságát, amely hatalommal pedig a nagy német költő szerint, maguk az istenek sem bírnak.

Valamint még nem született rendelkezés, mely az öngyilkosságot és a hazard játékokat meg tiltva volna szüntetni; úgy nincs oly erős és szigorú törvény, mely valakinek életét

és vagyonát, saját maga ellen megvédelhő.

„Mundus vult decipi; ergo decipiatur“ (a világ szereti, ha csalják; tehát meg kell csalni), mondja a régi latin példabeszéd. A szédelgők e példabeszéd igazságát teljesen értik és érzik. Ebben áll az ő bölcseségük; ez az ő varázsszerük, mely diadalra segíti őket. Míg az emberekkel elhitetni lehet, hogy nyerhetnek valamely vállalatnál, mindig készek, ha veszteni nem is, de kockázhatni.

Szerintünk az egyosok és az ezekből képződő társadalom az, mely a törvényhozással kezelt fogva, legtöbb üdvös eredményt volna képes e tekintetben létrehozni.

Legtöbbet lehet pedig várni az erkölcsök javulásától, mit előmozdítani, az államnak, egyháznak és társadalomnak egyaránt szent kötelessége.

Csakis ezek törülhetnek ki a veszőlyes új szót: „szédelgés“ a szótárból.

(— YY —)

B.-Gyarmat képviselő testületének közgyűléséből „a polgári iskola ügyében.“

Fráter Pál tanfelügyelő ur megkeresvényére továbbá ezzel kapcsolatban Nógrád megye alispánja Veres Pál kir. tanácsos urnak a polg. iskola létesíthetése érdekében a polgársághoz írt lelkesítő felhívására a városi képviselőtestület következő határozatot hozott:

Ezen felhívásokat a képviselő testület az egész közönség nevében köszönettel fogadja, s előbbi határozatai szellemében most is jövedelme 1/4 részét, s 100 frt. faváltást örökös alapítványként egyhangulag a polgári iskolára áldozni kész. — Mihez képest az iskolai igazgató választmány oda utasított, hogy ezen jövedelemnek megfelelőleg, annak megváltása s biztosítása fejében a polg. iskola alapítókének növelésére 10 ezer o. é. forint összegből szálló alapítványi kötelezvényt 5% kamat évenkénti fizetése terhe mellett állítson ki, s a szükséges telekkönyvi bekebelezési záradékkal lássa el.

Ezen kívül törzsvagyonából a polgári iskola telkének megvételének s netán felmaradt összegnek építkezési célokra való felhasználására átengedi a B.-gyarmati 3-ik számú tjkvben 7. 244 h. r. sz. jegyzett azon házának és beltelkének vételárát, melynek a célra való eladására a törvényhatóságtól engedélyt nyert.

Végül ugyancs célra átadja a B.-gyarmati takarékpénztárnál a cziim alatt elhelyezett 1035 frt. tőkepenzt, 1871 év óta kijáró összes kamataival együtt azon megjegyzéssel, hogy iskolai célokra ezen felül a B.-gyarmati takarékpénztár és önszegélyző egyletnél 1000 frtot haladó, megajánlott alapítványi tőke s az intézetek rendelkezési joga fenntartása mellett felételemezve van. Ami az egyes polgároknál megkísérelendő gyűjtést illeti, tekintetbe vévén a je-

leulegi pénzváltást, a képviselő testület céljához találta, hogy az ne csak kézpénzben, hanem oly polgárookra vonatkozólag, kik jelzálogi kobolezés által teljes biztosítékot nyújtani képesek, alapítványi kötelezvényekben is eszközöltessék.

Figyelemmel továbbá arra, hogy a megyei törvényhatóság pártfogásával, áldozatával s közbenjárásával B.-Gyarmat város örökös bálára kötelezte, s a városi képviselőt mélyen érzi, hogy a polgári iskola létezésé csak is a megye további határozott pártfogása mellett nyerhet életet; főleg pedig azért, mert ezen gazdasági, ipar s kereskedelmi iskolát képező polgári tanoda létezése az egész megyét is mélyen érdekli; ez okból így a telek megvásárlása, valamint az épület tervének megállapítása s minden foganatosítási eljárásnál a jogosított befolyást a törvényhatóság részére biztosítani ohajtja, s annak vezérlése alatt leginkább reményli, hogy a netáni helyi érdekek a közügy hátrányára magukat érvényesíteni nem fogják. Ez okból saját kezéből az ügy végbejéréseig teljes hatalom bizottságot jelölt ki, s annak tagjain: Reményffy József, Bodnár István, Jaszonszky Danó, Ticsószy Miklós, Tornay Zsigmond, Sipler Pál, Veisz Salamon, Berczeller Lipót, Felsenburg Henrik, Buriasz Mihály, Papp László, Opita Károly, Fábian János és Grossmann György helybéli lakosokat, s a 4 felekezeti lelkes urakat megválasztotta oly felhívással, hogy a szükséghez képest albizottságokra osztva, a végrehajtandó munkát maguk közt oszták meg.

Elhatározta továbbá, hogy Veres Pál úr önagya felkeressék, miszerint ezan bizottsághoz, a megyei bizottmányi tagok közül a megyei érdekek képviselőitőre tisztes szerinti számban ügybuzgó férfiakat nevezzen illetőleg válasszon, s ezen vegyes bizottság elnökletét elvállalni s az ügyet vezetni méltóztassék; minden lényeges momentumról értesítvén s pártolásra felkérvén a tanfelügyelő urat is, mint a kormány közegett, s a polgári iskola ügyének állandóan lelkes előmozdítóját.

Szilicsi levél.

Augusztus 6.

A fényesen sikerült „Annabál“ óta Szilicsen is hanyatlók a furdói élet, s hogy mégis táncestélyről s jól sikerült hangversenyéről írrok, kizárólag azon „kevesek“ érdeme, kik az előbbi hetek vendégeiből maradtak hírvendégek s a nem annyira mennyiség mint minőségileg alább szállt furdóvendégek díszít képezik. A pörös estélykon ma is hullámzik a sokaság, a kávéház előtti tér most jókedvű közönséggel van csomósítva telve, szobát, furdókabint ép néhéz kapni, amint a múlt hetekben s az étteremben sem lehet válogatni az el nem foglalt asztalokban, de hajh mindez csak halovány photographia Szilics előbbi arculatának. A lugasban s a zongorateremben egytől ókezők társasága megfogyott s mire a sorok megjelennek, a „hangadó“ már köze más társaságnak ad helyet, — a „szilicsi“ szöglet asztalánál sem oly élénk a társaság; jól táplált fiatal asszonyok foglalják el a két szelleműs fekete furdó kávé üdvöly helyét, beszélve unalmas dolgokról szellemtelentül, — a tévovázó szem csak a tálat nyugpontot, ha a terem azon szöglet asztalára néz, hol az egész furdóidény alatt a

Hirdetések.

Cséplőgépek.

Nagy haladás a mezőgazdaság terén **Ph. Mayfarth és társa**, jól ismert frankfurti cégnek új cséplőgépe, mely két ember közreműködése mellett, annyit csépel egy óra alatt, mint három ember egész napon át. A kalászban egyetlen mag sem marad, sem semmi nem szuszlik, minden gabnánemet egyenlő jól csépel. Eddig több mint 15,000 ily cséplőgép kelt el. Megrendelési ár 130 frt., ingyen szállítva a vasuti állomásig.

Megrendelések a fennebbi cégnek levél útján is eszközölhetők.

Megtekinthető és gyári áron kapható **ÁNINGER** testvéreknél **B.-Gyarmaton**.

Az esztergomi érsekség tulajdonát képező fűlek-püspöki földbirtok, mely 88 hold azántósföld és 280 hold erdőből áll, 1874-ik évi Szent-Mihály naptól további 3 évre haszonbérbe adatik, s e czélból a nyilvános árverés folyó évi szeptember hó 3-án délelőtti órákban a helyszínen fog megtartatni a közelebbi feltételek Dejtáron a tisztartói irodában bármikor megtekinthetők.

Dejtáron 1874. augusztus 1-én.

Szilárd János,

tisztartó.

A szécsény-kovácsi közbirtokosság tulajdonát képező koplaló nevezetű vendégfogadó az ahhoz tartozó állás, istálló, föld és legelővel, továbbá az ottani és helységbeni bormérési joggal folyó octóber hó 1-től három évre haszonbérbe adandó; a bérleti szándékozók fentnevezett vendéglőben szeptember hó 1-én reggeli 10 órakor tartandó árverésre ezennel meghivatnak.

Kacs Kovács Gyula,

közbirtokossági felügyelő.

Az esztergomi érsekség tulajdonát képező s a vadkerti 38-ik számú hiteltelekkönyv 5-ik sor, 352-ik ház és helyrajzi száma alatt annak nevére kebelezett vadkerti boltlak és hási kert örök áron eladatni szándékolatván, az ez érdemű 300 frt. bánatpénzzel ellátott ajánlatok Dejtáron a tisztartói irodában f. évi augusztus hó 17-ig bezárólag elfogadtatnak, s ugyanott a becsár és vételi feltételek bármikor megtekinthetők.

Szilárd János,

primási tisztartó.

Jánosnapi rozs.

81 fontos tiszta mag ngos Pulszky Ferencz és Pulszky Ágost urak szécsényi birtokukon kapható zsákolva vámmázsénként 8 frton helyben Szécsényben. Megrendelések e hó folytán kéretnek tétetni a kasznári hivatalnál, miután e rozsfaj augusztusban vagy szeptember elején vetendő.

Krúdy Pál,

HIRDETMÉNY.

Beck Sámuel csódtömegéhez tartozó nyers pamutvásznak, indigó, festő-nyomda-minták, 1 nagy festő-mángoló és egyéb ingó tárgyak 1. é. szeptember hó 1-ső és következő napjain B.-Gyarmaton a tömeg házában árverés útján el fognak adatni, mely árverésre a jvenni kívánók ezennel meghivatnak.

Kelt B.-Gyarmat 1874. augusztus 10.

FELSENBURG HENRIK,

tömeg gondnok.